

Vestfold og Telemark fylkeskommune

Rådgiver Ane Ingvild Støen

ane.ingvild.stoen@vtfk.no

Arbeiderbevegelsens arkiv i Telemark
v/ Åse Beate Svendsen (styreleder)

Norsk industriarbeidermuseum
v/ Kjetil H. Djuve (Konst. direktør)

Porsgrunn og Vemork 11/9/2020

**Høringsuttalelse ift Arkivutredningen -
– Arbeiderbevegelsens Arkiv i Telemark (AAT)
og Norsk industriarbeidermuseum (NIA)**

Viser til tilsendte høringsutkast og til informasjon fra tidligere både fra NIA og AAT.

Stiftelsen NIA og samvirket AAT er nå inne i sin andre samarbeidsavtale, og har hatt denne løsningen siden 2015. Museet og Arbeiderbevegelsens Arkiv som organisasjoner har mye av det samme opphavet – med en tydelig tilknytning til arbeiderbevegelsen. Dette utgangspunktet i kombinasjon med en tydelig tradisjon i arbeiderbevegelsen for å ivareta kildene til egen historie (Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, Oslo - ARBARK ble opprettet i 1908), er fundamentet for at arbeiderbevegelsens historiske arkiver i stor grad er bevart og tilgjengelig for bruk. Effektene av at både NIA og AAT har jobbet med privatarkiv fra industrien, arbeidslivet og arbeiderbevegelsen er blant annet tydelige i både nasjonale og regionale analyser av bevarte arkiver – disse delene av samfunnslivets arkiver er i stor grad ivaretatt.

Avgjørende for AATs kapasitet til å fortsette å jobbe kontinuerlig på feltet er knyttet til videreføring av fylkeskommunens driftsmidler. Disse driftsmidlene er gitt til AAT fra tidlig 1980tall og er i dag på kr 286 000 AAT har ikke i dag egne ansatte, arkivarbeidet ivaretas gjennom samarbeid med NIA som har egne konservatorer, fotoarkivarer og arkivarer.

AAT drives som et andelslag med eget styre og årsmøte hvert år. Andelseierne betaler årlig kontingent. I tillegg bevilger de til arkivet for å opprettholde drift. Alt arbeid er tillitsmannsarbeid uten økonomisk kompensasjon.

AAT har med interesse lest utredningen, men finner ikke at Arbeiderbevegelsens Arkiv i Telemark er synlig i særlig grad, Det er vel heller ikke slik at strategier, om økonomi, drift og investeringer for privatarkivfeltet blir beskrevet.

Arbeiderbevegelsens Arkiv i Telemark ble stiftet i 1980 og er et frivillig initiativ som ivaretar engasjementet for å ta vare på arbeiderhistorien. Arkiver fra partilag, fagforeninger, AOF-lag, Norsk Folkehjelp, samvirkelag og mange andre organisasjoner, som gjennom medlemskap og

økonomisk støtte bidrar til å ta vare på historisk kildemateriale. Det er vår erfaring at å ivareta engasjementet for arkivbevaring i de organisasjonen som sammen eier AAT, er helt avgjørende. Således er AAT et godt eksempel på en velfungerende løsning på privatarkivfeltet i dag – eierne av arkivene (for eksempel LOs eller partienes fylkeslag) bidrar sjøl med penger til arkivbevaring. Poenget er at forbindelser mellom frivilligheten, egen innsats og ressurser, i kombinasjon med offentlige tilskudd gir god effekt. Arkivutredningen har nok ikke analyser av resultatene på privatarkivfeltet som er båret fram av ulike helt eller delvise frivillige initiativ. Dette er det faktisk mange av, og mange steder er resultatene konkrete og gode. Kombinasjonen av offentlige tilskudd og frivillig innsats gir AAT tilstrekkelige økonomiske rammer.

Siden Vestfold og Telemark nå er et fylke, har AAT kontakt om samarbeid med Arbeiderbevegelsens Arkiv i Vestfold, og tenker at våre to organisasjoner skal kunne finne fram til nye, gode løsninger som kan fungere for hele den nye regionen.

Som nevnt innledningsvis – AAT har i dag et samarbeid med, Norsk industriarbeidermuseum. Det gjør at vi fortsatt kan arkivere vårt innsamlede materiale profesjonelt, og å gjøre dette tilgjengelig for interesserte. Brukere av AATs arkiver er historikere, forfattere og forskning (studenter ved Universitet i Sørøst-Norge) m.fl.

Norsk industriarbeidermuseums strategier understreker at institusjonen både skal utvikles som arkiv og museum. Museets posisjon som arbeider- og industrimuseum ble på mange måter ytterligere forankret gjennom det internasjonalt anerkjente (UNESCO) Rjukan-Notodden industriarv i 2015. Målsetningen nå er å sørge for en helhetlig kulturarvinstitusjon som evner å tjene samfunnet på en god måte gjennom forskning, formidling og forvaltning i Øst-Telemark, og å gi oppmerksomhet til temaene industri- og arbeiderhistorie. Arkivenes posisjon i dette arbeidet er integrert. Derfor vil museet behøve fylkeskommunale bidrag til utviklingen av Øst-Telemark museumssenter på Rjukan, NIA trenger bedre og større lokaler for å forvalte samlinger og arkiver. NIAs egne magasinløsninger vil i stor grad kunne løses innenfor museumssenteret; AATs behov for bevaringsmagasin er løst i Skien og bør fortsette å ligge der. NIA er et konsoliderende museum som engasjerer på nye måter lokalt – et slikt utvide samfunnsoppdrag med økt lokal finansiering til drift bør suppleres med økte driftsmidler fra fylkeskommune. Dette er driftsmidler som også skal gå til utvikling av museets kapasitet på privatarkivfeltet.

Det vises for øvrig til uttalelse fra uttalelsen til Telemarksarkivet som NIA, Vest-Telemark museum og Telemark museum har til felles.

Porsgrunn 11.september 2020
Arbeiderbevegelsens Arkiv i Telemark

Åse Beate Svendsen
Leder

Vemork 11. september 2020
NIA

Kjetil H. Djuve
Direktør (konst.)